Minkarnir í Gvendarbrunnum.
Uppkast að blaðagrein.

2 blöð qto.

Fagur herkonungur, er uppi var um miðja 15. öld, sat um borg sína, ogsá, á hann fengi eigi yfirunnið hana nema með svikum. Borgarbúar höfðu nægar vistir vatns og matar. Vatnsból borgarinnar var heim samsigningsegt, sem kallaðist „Gvendarbrunnur". Konungurinn bað nú hvern einn heim leiðsmann sinn góðan lausnar, og gaumur nikilli og virðingu, er fundið gæti úngt nú til þess að komast fúsa sveitarráðið og konna frá fram. Svikarinn lét eigi lengi á sér standa. Hann vissi um hið samsigningsega vatnsból borgarbúa og lét frá landan hund og rotinn í dagsljósi vatni þeirra. Borgarbúar gleiðkuðu hæfilið stað, en vandi borgina fengu vitneskja um að landan hundur hefði fundist á dagsljósvatni þeirra, undarleg sóð ódæði og uppgjörð við upphreisnarlýð og gafust upp. Lofaði konungur við svikarann lífs og lausnaði hann undan honum, en frá á lausnaði hann hvarvetna.

Sagan þessi mátti gjarnan verða oss Reykvíkingum til áhugans nú, er vér viljum allan hinn mikla sóg minna sumarsdi við Gvendarbrunna vora ýmsir dauða eða lífsmeti og afnvel á þeim ójáfnum, dagsljósvatni vorri. Hvaða heilbrigðisefni er hafa úr þessum og hinum mörgu sumarbústöðum í grennd við Gvendarbrunna, lekki þó og fjarri er í þar kemur?

„Það hefði undir Hafnfirðingum vöð á hafa efni á þvi", segir eitt af öðrum: er svarið verði. Hvað hafa þau gjört? Hér er svarið við þvi, sitt af öðrum: Það er viðurkennt, á úrlega hafa óþokkar hinir mótu og óhuggnaðarleggi fengið á fremja hinn brot á Silungapolli, eignafólkinu á óðalinu, stolið þar ungfiska og annan. Þetta hefi verið kært, enda komist upp um sumar hinna, sannsóknir (s. m. H. á rafinum hitt verið fram kvæmdar, en stundin s. t. v. verið felldir úr japnvel dómar, en augnabrun á þessum fengist, sómum fróðu, á Seltjarnarnesi hreppi hefi engin lögreglusamþykkt hér verið eða viðunandi lögum um þróuð efnum. Nú um lögreglusamþykkt þessi þó vera samin og samþykkt af sýslunefnd Kjósarsýslu og lagt fyrir nokkrum efni margra ára skrif, og stöðugur kröfum um á lögreglusamþykktinni yfir samin, en síðast í dag, var hún enn eigi komin til Stjórnarráðsins til staðfestingar! Hvílík röggsemi!

Milkarnir fá frá vorsalagi á vöðu um Gvendarbrunna og samin dir frá sumarbústöðunum um á samþykt dagsljósvatni Reykvíkinga, en þess meira Hafnfirðinum um á samþykt dagsljósvatni

fjórtán höggvum hrykti hundur fót höfuðstaðarins Reykjavíkur til varnar við varnarskýrslum þeim, ~~er óáreitt og undanlátsmaður á fótum~~ í fullum ákafi og náðarlaus með öllu fá að haldast þar við og „setja sodid" fyrir oss um stund. Konungsfólk (meðráðsmenn) og sandmannaforgangsfrúr banda oss á flótta, á allan skilnu fólkum – á mannkynsins mörkum. Á sér enn formælendur óbyggðarlausra angurgapa, sem alltaf hafa unnið sér annað til frægðar en það, að leiða fremum og fróðlíkum óögnum yfir fljóðin. Hvaðsegja landnýtendur? Hefir eitt hjörðum þeirra hafnast vel hin síðari ár? Hvaðsegja eigendur veiðivatna ár og allra annarra vatnsfiskum um land þeirra, vötn og ána?

Ad lokum má benda á það, að á vetur voru mörkum hvíta dagsins hér í bænum, annar við Kárastíg, hinn við Kaplaskjólsveg og á Reykjavíkurflóann a.m.k. einu sinni á síðasta sumar, nokkrir menn á vor nátt og Grandabrunnur og víðar. Getta sýnir, að nú er efnaðum gáðgæti hér í nágrenninu, en nálgist það alþýðuvatn varanlega, enn og nú er útlit fyrir að það geri, þá fer nú „Hvítá á ferð upp í Borgarfjörð"